

ຈຣິຍາ ຫຼວງພະບາງ

184182

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จริยา ธรรมธัญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ขวัญภูริ พิศาลพงศ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วาทินี สุาปนวงศ์ตานติ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.ขวัญภูริ พิศาลพงศ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วาทินี สุาปนวงศ์ตานติ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เจลิยว พันธุ์สีดา)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภูษิต มั่นทะจิตร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 30 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา การแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.ขวัญชฎิต พิศาลพงศ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.เจลีศว พันธุ์สีดา และ ผศ.วาทินี ฐานวงษ์สถานดิ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้สอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร อาจารย์ ตลอดจนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสระแก้ว ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณรศ.ชารี มณีศรี คุณป้าประเมิน เทียงธรรม ด.ต. ปรีดี ธรรมธัญ ตลอดจนคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อนทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จได้ด้วยดี

ประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณแก่คุณป้า คุณพ่อ คุณแม่ บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จริยา ธรรมธัญ

42922663: สาขาวิชา: บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์;

ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์)

คำสำคัญ: การใช้อินเทอร์เน็ต/โรงเรียนมัธยมศึกษา/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน/
จังหวัดสระแก้ว

จรรยา ธรรมธัญ: การใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน จังหวัดสระแก้ว (THE USAGE OF INTERNET
OF TEACHERS AND STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
BASIC EDUCATION COMMISSION IN SAKEAO PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์:
ขวัญชฎิล พิศาลพงษ์, D.A., เฉลียว พันธุ์สีดา, อ.ม., วาณี ฐาปนวงศ์ธานี, ศศ.ม. 139 หน้า.
ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-383-911-9

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ทักษะ และปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต
ของอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน
จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นอาจารย์และนักเรียนจำนวน 604 คน แบ่งเป็นอาจารย์
269 คน และนักเรียน 335 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์และนักเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ณ ห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน
บริการที่ใช้มากที่สุด คือ เวิลด์ไวด์เว็บ การสนทนาออนไลน์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและติดตามข่าวสารทันสมัย ช่วงเวลาที่อาจารย์และนักเรียน
ส่วนใหญ่ใช้ คือ 18.01 – 21.00 น. และ 12.01 – 15.00 น. ซึ่งใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้งนาน 1-3
ชั่วโมง ตลอดจนมีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์

2. ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์และนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์และนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
ปัญหาที่อาจารย์และนักเรียนส่วนใหญ่พบมากที่สุดคือ ระบบเครือข่ายช้าขัดข้องบ่อย อาจารย์ไม่ค่อย
มีเวลาใช้อินเทอร์เน็ต และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน

4. สาเหตุที่อาจารย์และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตคือ ยังไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์
และอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพียงพอ
และเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการบริการอินเทอร์เน็ตที่โรงเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการ
ตามลำดับ

42922663: MAJOR: LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE;
M.A. (LIBRARY INFORMATION SCIENCE)

KEYWORDS: USAGE OF INTERNET/SECONDARY SCHOOL/THE OFFICE OF
BASIC EDUCATION COMMITTEE/SAKEAO PROVINCE

JARIYA THAMTHAN: THE USAGE OF INTERNET OF TEACHERS AND
STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION
COMMISSION IN SAKEAO PROVINCE. THESIS ADVISORS: KWANCHADIL
PHISALPHONG, D.A., CHALEOW PANSIDA, M.A., WANEE THAPANAWONGSANTI,
M. Ed. 139 P. 2004. ISBN 974-383-911-9

The purpose of this study was to investigate the existing situation, skills, and problems in using the Internet of teachers and students in secondary schools under the Office of Basic Education Committee in Sakeao province. The sample consisted of 269 teachers and 335 students. The findings were as follows :

1. The teachers and students mostly used the Internet in computer room at school.

The teachers and students used WWW, online conversation, and e-mail services the most.

The use time was between 18.01 p.m. – 21.00 p.m. and 12.01 p.m. – 15.00 p.m., each period lasted for 1-3 hours, and frequently 1 – 2 times per week.

2. The medium level of skills in Internet using of teachers and students was found.

3. The problems that teachers and students encountered were in the medium level.

The problems included low speed of network communication, teachers not having time for using the Internet, and insufficient number of computers.

4. The reasons that teachers and students did not use the Internet mostly were not

having personal computers, lack of knowledge and practical skills in using computer and the Internet, and also not having enough computer services to meet users' demand.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	9
ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	14
การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	21
โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย.....	28
ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	33
ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	104
ภาคผนวก ค.....	128
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	139

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	44
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	46
3 จำนวนและร้อยละของอาจารย์และนักเรียน จำแนกตามเพศ.....	51
4 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามอายุ.....	51
5 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
6 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ.....	52
7 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามกลุ่มสาระวิชา.....	53
8 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสายที่นักเรียนสังกัด.....	53
9 จำนวนและร้อยละของอาจารย์และนักเรียนที่เคยและไม่เคยใช้อินเทอร์เน็ต.....	54
10 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามแหล่งที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต.....	54
11 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามแหล่งที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต.....	55
12 จำนวนและร้อยละของอาจารย์และนักเรียน จำแนกตามความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต ต่อสัปดาห์.....	55
13 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต จำแนกตามช่วงเวลา ที่ใช้อินเทอร์เน็ต.....	56
14 จำนวนและร้อยละของอาจารย์และนักเรียนในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต จำแนกตามเวลา.....	57
15 จำนวนและร้อยละของอาจารย์และนักเรียนในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต จำแนกตามค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน.....	57
16 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์.....	58
17 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน.....	59
18 จำนวนและร้อยละของบริการบนอินเทอร์เน็ตที่อาจารย์ใช้.....	59
19 จำนวนและร้อยละของบริการอินเทอร์เน็ตที่นักเรียนใช้.....	60
20 จำนวนและร้อยละของอาจารย์และนักเรียนที่มีทักษะ/ความชำนาญในการใช้ อินเทอร์เน็ตด้านต่าง ๆ.....	61
21 จำนวนและร้อยละของโปรแกรมบราวเซอร์ (Browser) ที่อาจารย์และนักเรียน นิยมใช้เข้าสู่อินเทอร์เน็ต.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22 จำนวนและร้อยละของขอบเขตแหล่งข้อมูล/บุคคลที่อาจารย์และนักเรียน ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูล.....	62
23 จำนวนและร้อยละของภาษาที่อาจารย์และนักเรียนใช้ในการอ่านข้อมูล บนเว็ลด์ไวด์เว็บ.....	63
24 จำนวนและร้อยละของภาษาที่อาจารย์และนักเรียนใช้ในการติดต่อสื่อสาร ในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์.....	63
25 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (อีเมลล์).....	64
26 จำนวนและร้อยละของแหล่งบริการฟรีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (อีเมลล์) ที่อาจารย์และนักเรียนใช้บริการ.....	65
27 จำนวนและร้อยละของเว็บไซต์ของสถาบัน/แหล่งสารสนเทศ ที่อาจารย์และนักเรียนใช้สืบค้นข้อมูล.....	66
28 จำนวนและร้อยละของแหล่งบริการเครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) ที่อาจารย์และนักเรียนใช้บริการ.....	67
29 จำนวนและร้อยละของวิธีที่รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์.....	68
30 จำนวนและร้อยละของวิธีที่รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน.....	68
31 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ของโรงเรียนจัดสำหรับอาจารย์.....	69
32 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ของโรงเรียนจัดสำหรับนักเรียน.....	69
33 จำนวนและร้อยละของทักษะที่อาจารย์และนักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต.....	70
34 จำนวนและร้อยละของประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตต่อการเรียน การสอนของอาจารย์.....	71
35 จำนวนและร้อยละของประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตต่อการเรียนของนักเรียน.....	72
36 จำนวน ร้อยละ และลำดับของรายวิชาที่ใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียน.....	72
37 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์.....	73
38 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
39 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการใช้ อินเทอร์เน็ตของอาจารย์.....	76
40 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียน.....	78
41 จำนวนและร้อยละของสาเหตุที่อาจารย์ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต.....	79
42 จำนวนและร้อยละของสาเหตุที่นักเรียนไม่ใช้อินเทอร์เน็ต.....	80
43 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดที่ 1 การใช้ อินเทอร์เน็ตของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสระแก้ว.....	129
44 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดที่ 2 การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสระแก้ว.....	133
45 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม ชุดที่ 1 การใช้ อินเทอร์เน็ตของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสระแก้ว รายชื่อ จำนวน 40 ชื่อ.....	137
46 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม ชุดที่ 2 การใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสระแก้ว รายชื่อ จำนวน 40 ชื่อ.....	138